

FIN DE SIECLE

Веку ће скоро крај, но, ја ћу пре тог пића.
То, бојим се, није ствар открића.
Пре је – утицај небића

на биће. Ловца, такорећи, на дивљач –
па, био то срчани мишић, ил' циглени сач.
Слушамо како фијуче бич, као мач,

пробајућ да се сетимо презимена свих што нас волеше,
док у клизавим шакама вајара свак плеше.
Свет више није онај што беше

пре, док у њему владаше страх, абажур, фокстрота бати,
кауч, мода, досетка која се памти.
Ко би и помислио да ће их обрисати,

као гумицом с папира оно што плајваз покуша,
време? Нико, ниједна душа.
Ипак, време је, док пенуша,

учинило управо то. Па, хајд га прекори.
Сад посвуд су антене, шипарци, пањеви у гори
место дрвећа. Право да се збори,

ни у кафеу нећеш срести сарадника ком судба додели завој,
ни у бару, од покушаја да се узвиси над собом, у муци правој,
анђела, што је у плавој

сукњи и јакници. Свуда је пуно људи,
што стоје или збијени у групи, ил' као ред худе;
тиранин већ није злочинац луде,

већ медиокритет. Аутомобил, исто тако,
више није луксуз него начин да се прашина јако
подигне са улице, где, под штаком

инвалида, ето, заувек завлада мук;
и дете сматра како је сиви вук
страшнији него и пешадијски пук.

И некако вуче да марамица све чешће посла има
са чулом вида, заузетим листовима,
док се истовремено прима

на свој рачун на њима настала појава зева,
глаголи у прошлом времену, почетно слово од „лева“,
арија коју отпева

глас кукавице, сада он звучи, грубљи,
но онај исти Каварадоси¹ – нешто као „ма, убиј“
или „више не пиј“ –

и рука испусти празан бокалин.
Ипак, на вратима није ни свештеник ни рабин,
већ ера с надимком фин-

де-сјекл. У моди је све црно: кошуља, чарапе, рубље.
Кад као резултат ви све то с ње, грубље,
свлагите, у стану, са зубље,

блесне сјај – тридесет и који ват,
али са уста се уместо радосног „виват!“
откине „крив“ као у инат.

Нова времена! Тужна времена!
Ствари у излозима, што сопствена носе имена
деле се њима на

оне што можете да користите, и оне, саме,
које, због сопствене таме,
стављате с маштом уз раме

човечанства – у суштини, од њега
друго шта да очекујете и немате – од свега,
неживост белега

и, уопште, анонимност. То је, авај, резултат тог
размножавања, чији извор и ток
нису ни панталоне ни Исток,

¹ Марио Каварадоси (Анђелотијев пријатељ), лик из опере Тоска, Ђакома Пучинија, сликар који је, ангажован да наслика икону Девице Марије, то и учинио, но инспириран ликом њему непознате, прелепе Маркизе Атаванти коју је видео на миси. Иначе, он је љубавник певачице Флорије Тоске, и, на врхунцу стваралачког заноса, у арији „Recondita armonia“, упоређује две потпуно различите врсте женске лепоте – плаву Девицу и његову црнокошу и црнооку Флорију. (Прим. њев.)

но електрицитет. Век је на крају. Бег
времена захтева жртве, рушевине. Баалбек²
то не исправља; човек

такође. Подари му осећања, мисли, плус
успомене. Такав је апетит и укус
времена. Не журим пружити му руку,

но дајем је. Нисам кукавица; спреман сам предмет из
прошлости да сам, ако је такав каприц
времена, што озго до ниц

посматра – или преко рамена – зацело,
на свој плен, на то, чије се тело
још помера и што је врело

на додир. Спреман сам да ме и песка струје
затрпају и да мене, тај, што путује
пешке, оком не испоштује

објектива, да му се доља
не испуни чувствима јаким. Мисао боља,
време, што креће се споља,

не заслужује пажњу. Оно, што уназад иде, сада
стоји, или стаје, као друга фасада,
падајући час преко сада,

час преко партије шаха. Век, сва је прилика,
и не беше лош. Сем што превише слика
мртваца има – али и становника,

изузимајући аутора датих редова,
такође, ма, и одбиј, мера ова
таман је, ствар је рокова,

маринирати их, самлети ко сир испод ступа
у камерној верзији црних рупа,
у космосу. Ил' – цео свет скупа

² Град у Либану и важан центар у долини реке Бекаа, насељен од 8000. година п. н. е.; налази се око 85 километара североисточно од Бејрута и 75 километара северно од Дамаска. У римско доба носио је име Хелиополис. Чувен је по својим храмовима из тог времена, нарочито импозантним рушевинама Јупитеровог светилишта, једног од највећих сакралних грађевина тог доба. Шест преосталих стубова Јупитеровог храма су симбол Баалбека, и поред дрвета кедра, симбол су Либана. (Прим. њрев.)

фотографисати и помножити – шестицу
деветком, што искључује ласкања клицу –
и да им после не иде к лицу

журно пењање један на другог, кô камара дрва, сров.
Уз пратњу авио-несрећа, оф,
век се завршава. Проф.

брбља, подижућ увис прст, о слојевима који чине
атмосферу, да објасни врућине,
а не на које начине

из једне тачке да се доспе тамо где се у састав облачине
мешају наше „спаси“, „не мучи ме“,
„опрости“, принудивши лучевине

да размењују своје злато за сребро.
Но век, скупљајућ своје добро штедро
процењује као ретро

и то. На полу лаје пас, трепери застава лака.
На западу Исток гледају кроз песницу мрака,
виде низ плотова, барака,

у којима царује живо. Уплашени шумом руку,
птице прхну, па к југу повуку,
где расту кајсије уз луку,

где су палме, турбани, и однекуд одјек там-тама.
Но, загледајући, у туђим цртама,
јасно је да је и тамо и тамо

главна сличност између мрље тамне
и, рецимо, класичне мараме,
у томе, што их у једном, ма не,

егземплару срести нећете. Природа, јуче кô бард цела –
копира, као мисао чела –
слово, као рој – пчела,

искрено цени принцип масовности, тираже,
плашећ се искључивости, пропасти и лаже
енергије, поверене у руке најбоље страже

каква је распусност. Пространство је насељено.
Трењу времена о њега је додељено
да се појача колико год расте. Но лено

ваши се капци склапају. Једино сама су мора
непромењено плава и издалека допире одјек збора
час речи „зора“, час – „залуд“, попут хора.

И, зачувши то, прохте се да се не рије
земља, да седне се на палубу галије,
и да се плови – не с циљем да се открије

острво или биљка, пространства лепота пуста,
нови организми, већ управо обрнуто;
углавном – уста.

1989.

(Са руског превео **Рагојица Нешовић**)